Milínský zpravodaj

ZIMA 2024/2025 - mimořádná příloha

Obsah čísla:

⇒ Z historie: Lidová vzpomínková kronika 15 – Jiřina Ženíšková
⇒ Milínsko v literatuře - Jan Čáka: Cesta na severovýchod 2.
⇒ Vlastivědné toulky Milínskem 17: Rtišovice - kaštanová alej

Mateřská škola v r. 1982, foto J. Fuka
MŠ nyní (vpravo) - v r. 2024
dříve sídlila v současné školní družině, foto D. Reiterová

Pokračování seriálu Vlastivědné toulky najdete na str. 12. Postupně Vás seznamujeme se zajímavými místy v okolí Milína. Budeme rádi, když nám pošlete své vlastní tipy i s bližšími informacemi (do knihovny: knihovna@milin.cz). Na www.milin.cz (Turistika/Výlety v okolí) najdete tipy na výlet v okolí Milína i „toulky“.

Lidová vzpomínková kronika Milína 15

Pokračování vzpomínek našich spoluobčanů (výběr). Celý přepis vzpomínek, včetně mluveného slova, je k dispozici v milínské knihovně. Již dříve zveřejněno: J. Baštýř, O. Neklová, J. Vojáčková, E. Průchová, V. Kopalová, J. Fiřtová, Z. Bejčková, A. Kožinová, J. Růžková, E. Pečarková, A. Vošahlík, Jana Slámová, L. Jonáková a M. Eliášová, M. Lebedová.

Rozhovory a zpracování: Dana Reiterová a Kamila Nergerová

Jiřina Ženíšková, narozena 28. 1. 1935

(nahrávka z r. 2023)

Kde jste se narodila, tady v Milíně?
Ne, na Březových Horách. Přistěhovali jsme se pak na Slivici. Před koncem války jsme tam měli pronajatou hospodu – U Kulatý báby – maminka s tatínkem a já se sestrou (paní Petrová) jsme to tam provozovali.

V Milíně jste odkdy?
Bydleli jsme tady ve třech bytech. Teprve potom, když se tady postavily nové bytové domy, tak jsme s manželem dostali byt. Od roku 1947 jsem tady v Milíně.

Čím jste se vyučila, jakou máte školu?
Pedagogickou školu, čtyřletou s maturitou jsem dělala v Příbrami. Potom se ta škola přestěhovala do Berouna. Po škole jsem šla do školky na rok do Příbrami do Kličkovy vily a v roce 1955 do Milína.

A v Milíně byla školka kde?
To bylo na Homoli, byla to taková stará budova. Teď už je zbouraná. Byla tam jen jedna třída, jedna místnost a jedna umývárna.

A tam se dětem vařilo?
Tam se dětem nosily svačiny a v poledne chodily děti domů. Když jsem tam přišla, byl to proti Příbrami obrovský rozdíl, tak jsem tu místnost trošku vylepšila. A když tam šla krajská inspekce, tak když viděla ten barák, bála se, že na ni něco spadne. Pak mě zavolali na odbor školství. Nevěděla jsem, co tam ta inspekce napovídala. A tam mi potom řekli, že když přišla dovnitř, do té místnosti, tak byla mile překvapena, jak se jí tam líbilo.

Čí byl ten barák, to bylo obecní?
Já si myslím, že jo.

Tam se topilo v kamnech?
Ano, topilo.

A kolik vás tam bylo učitelů?
Já sama. Tam jsem už nastoupila jako ředitelka.
Dětí tam bylo hrozně málo, ale potom přibývaly, takže jsem jich mívala pořád kolem 20. Ale přesné číslo už nevím.

A kde přesněji to na Homoli bylo?
Byl tam obchůdek papírnictví, tak vedle toho to bylo, teď je tam postavený nový dům. Bylo to vpředu od ulice. Když se tam postavil ten nový barák, tak se to zbořilo. Pak se školka přestěhovala tady do bytovky, ale s tím jsem neměla nic společného, protože jsem byla na mateřské dovolené. A pak se otevírala dvoutřídní mateřská škola, kterou už jsem zařizovala. Té patří moje další vzpomínání. Bylo to úplně nové a myslím si, že si Miliňáci vážili toho, že se otevírala. Já jsem za to byla také šťastná, že vedle základní školy budeme mít s dětmi konečně svou budovu.

Tam bylo už asi víc dětí?
Ano, tam byly dvě třídy, bylo tam po 30 dětech na jednu třídu. Byly tam tři učitelky, co se střídaly: paní Květová, Tomková, Vostarková. Měla jsem velké štěstí, že jsem měla ve školce dobrý kolektiv. Měla bych poděkovat i provozním zaměstnancům, kteří pro školku pracovali řadu let. Jako například paní Nosákovcová, Kolárová, Švehlová, Trnková, Šemberová, Hniličková, Hauserová, pan Plojhar a Jonák. Nikdo tam nechodil jen jako do práce, ale jako do svojí školky. Takže, když jsem si vymyslela něco, co jsem chtěla vylepšit, tak mi všichni pomáhali a za celou dobu se mi nestalo, že by mi někdo řekl: „To není moje povinnost, to neudělám, zajisti si to sama.“

Od kdy byla tato školka otevřená?
Od roku 1959. Otevírala se současně se základní školou. Před otevřením tam se mnou bylo několik rodičů od rána přes noc, abychom tu první půlku připravili tak, aby se to mohlo otevřít ve slavnostním duchu. Když jsme to tam všechno udělali, doma jsem se pak akorát stačila převléknout na tu oslavu. Nejdřív se ale otevírala jen polovina té budovy a ta druhá nebyla dokončená. Tak jsem požádala dělníky, aby nevrtali a nebouchali, až přijdou hosté na slavnostní prohlídku. Na tuhle školku mám docela hezké vzpomínky. Myslím si, že děti také. A rodiče také, protože si to považovali. Později se do této budovy přestěhovala družina.

A proč se později stavěla další školka, to už nestačila budova velikostně?
Bylo více dětí. Nová se stavěla na čtyři třídy.

Jak jste tedy dlouho byla v té budově, co je teď družina?
Do té doby, než se postavila ta nová, pak jsem jen přešla.
Poznámka: otevírala se v r. 1982.

A v té bytovce ta provizorní školka, to bylo kde?
To bylo tady na konci v baráku, v posledním vchodě, v ulici U Medvídků.

Tam se jich asi moc nevešlo do bytu?
No asi ne.

A vy jste tedy dělala vždycky jenom ve školce?
Celý život, až do roku 1989, když jsem šla věkem do důchodu.

Co si tak myslíte, že bylo jinak u těch malých dětí tenkrát? Oblečení asi bylo jiné určitě, že?
Oblečení bylo jiné. Myslím si, že děti byly skromnější. Když teď vidím v televizi třeba ty pořady, jak mají vybavený dětský pokojíčky, tak nevím, co je může ve školce překvapit. Ještě když doma můžou jezdit třeba na dětskejch motorkách. Ale tady, když takovej čtyřletej kluk přišel do školky, otevřela jste mu skříň a byla plná aut různejch velikostí, tak byl nadšenej. No teďko to asi těm dětem nic moc neříká, protože mají doma všechno.

J. Ženíšková - vzadu vpravo - s dětmi na zahradě školky

A kde jste vlastně všechny ty hračky nakoupila, to národní výbor nebo kdo?
Ano, to platila obec.

A vy jste si řekli, co byste tam třeba chtěli? Nějaké nové hračky nebo jak to bylo?
Ne, to jsem všechno zařizovala sama. No a problém nastal, když do té dvoutřídky přišly děti z té bytovky. To bylo nějak kolem 20 dětí a neměly si kam dát oblečení. Tak nám škola svařila stojan, nakoupila jsem ramínka, rodiče našili pytlíky na čepice. A už jsme měli hotovou šatnu.

No a tam se nejedlo, to si nosili svoje svačiny?
Kdepak, tam už byla svačina. Naše kuchařky dělaly svačinu, oběd a druhou svačinu, pak děti chodily domů.

No, takže tam vařily dole někde v tom suterénu?
Tam byla nová kuchyně. Do těch sklepů nám vozili hlavní potraviny, mouku,

J. Ženíšková - třetí zleva - personál ze školky

brambory a tak. Naše kuchařky byly velmi ochotný a šikovný. Co se tam uvařilo a upeklo, to tam ty děti snědly.

A tam, na té zahradě, původně byl nějaký bazén, nebo to bylo až pak, když byla družina?
Byl, ale ten nebyl funkční. Měl to sice být bazén, ale nebylo to funkční. Když jsem otevřela dveře na zahradu, tak jsem měla šok. Po zahradě byly sudy do půl utopený v hlíně, kabely, dráty. Zůstalo to tam po té stavbě. Jak ji stavaři opustili, tak to tam bylo. No, říkala jsem si, že tam s dětmi nemůžeme ani projít. To se nedalo, tak přišly na řadu hrábě, motyky, lopaty a všichni zaměstnanci to pomáhali vyklízet a JZD nám to odvezlo. A pak mi z JZD pomohli i s částečnou úpravou terénu. No a z kamenů, co jsme posbírali, jsme pak udělali dole na zahradě skalku. S panem Koňasem – zahradníkem, jsme vysázeli jabloně, hrušky, ryngle. Taky rybíz a angrešt, takže když se všechno sklidilo, tak děti měly celou zimu na tácu na stole ovoce a mohly si ho kdykoliv v průběhu dne sníst. A to, co se nesnědlo, kuchařky ochotně zpracovaly zase na kompoty a tak. Opravdu si říkám, že jsem měla štěstí na zaměstnance.

Od kolika třeba byla ta školka otevřená? Pamatujete si?
Myslím, že od 6 hodin ráno do 5 do večera.

A spaly tam děti?
Spaly. Měly svá rozkládací lehátka.

A nebyl s tím problém? Usínaly, nebo některé ne?
Problém snad nebyl. Já nevím, celý život jsem, ani potom v té velké školce, neměla problém s kázní s dětma. Nevím, vždycky mi to vycházelo v pohodě. Proto to zaměstnání pro mě nebylo jako zaměstnání, měla jsem to hrozně ráda.

No ony vás taky měly určitě rády.

Asi jo, protože ještě teďko se ozývají. Třeba mi někdo řekne, vy jste se o mě starala, když jsem byl malej, tak já vám to teď musím vrátit.

A v té školce, v té nové u lesa, tak tam jste byla ředitelka taky, a vy jste tam nebydleli?

Bydleli, protože potom manžel šel do důchodu. On byl vyučený elektrotechnik a topil tam.

A v té školce měl být také bazén, anebo to byl rovnou skleník, foliák?
Rovnou skleník. Pěstovali jsem ředkvičky, saláty a tak.

A tam vzadu, nebyly tam taky králíci?
Ne ne, to byl altán, aby děti nemusely utíkat do šatny, když pršelo. Altán jsme měli i v té dvoutřídce, ten jsme postavili za pomoci pana Vopičky. Tady v tom altánu děti někdy i spaly.

Tak to dělal pan Vopička? Ten, co bydlí na Homoli?
No, ten zedník. Táta jejich. Takhle mi pomáhali i lidi, nejen zaměstnanci. Jednou za mnou přišel pan Kubín, kterej byl předsedou Sdružení rodičů a přátel školy, a říkal: „Paní ředitelko, uděláme ples.“ Já povídám: „Vy jste se zbláznil.“ Protože tady bylo v tom roce hodně plesů a některý prodělaly. A já jsem říkala: „Kdo to bude platit, když proděláme? Já ne!“ A on říkal: „Nebojte se, to dopadne dobře.“ No tak, když jsem mu na to kývla, tak mě pak napadlo, že dojedu do Prahy za zpěvákem Josefem Zímou. Tak jsem k Zímovým došla až do bytu.

A vy jste věděla, kde bydlí?
No, to už si nepamatuju, jak jsem to zjistila. Věděla no. Bydlel na Žižkově v poschodí. A ona byla doma jeho maminka a řekla mi, musíte počkat, až se Pepa vrátí. Tak jsem tam šla potom podruhé, přijali mě docela krásně, slušně. On byl velice milej, slíbil, že přijede na ples naší školky. No a opravdu přijel. A udělal na tom plese za chvilku velmi dobrou náladu. Myslím, že ani honorář, to už si taky nepamatuju, nebyl velkej a my jsme opravdu na tom plese vydělali tolik peněz, že děti jsme vzali na chatu v Harrachově, tu nám pronajaly Rudné doly za pomoci mojí sestry (asi za přímluvu). Odjeli jsme tam se všema dětma i se všemi zaměstnanci na týden.

Takže taková školka v přírodě. To se dřív nejezdilo, že ne?
Asi ne. Dopadlo to tam všecko docela dobře. Dětem se tam líbilo a rodiče neplatili skoro nic, už si to přesně nepamatuju. Myslím, že platili malý poplatek za dopravu.

A jinak ve školce se platily obědy a za školku taky něco, nebo ne?
Neplatilo se skoro nic. Myslím si, že si rodiče cenili toho, že jsme se o jejich děti tolik starali a hodně jsme toho pro ně dělali. No, protože i teďko si někdo občas vzpomene a řekne: „Paní ředitelko, vy jste byla tenkrát ředitelka!“

No já si myslím, že jste „pojem“, že je to také tím, jak jste to dělala hodně let…

Já jsem to nedělala jako práci, jako zaměstnání. Líbilo se mi to.

A stalo se vám třeba někdy, že nějaké dítě uteklo?
Stalo. Utekly dvě holky, ale to jsem zrovna nebyla v práci. Měla jsem ten den ranní, byla jsem už doma a slyšela jsem to v rozhlase. Tak jsem letěla do školky a ještě jsem se na ně zlobila, že to nechali vyhlásit. No hledali je všichni. Hledal je i Luba Tomkovic, syn mojí kolegyně Tomkové. Jezdil za nimi na motorce nebo v autě, to už nevím. Nakonec je našel až na křižovatce u Hájů.

Co je to napadlo?
Říkaly, že šly za babičkou do Drásova. Ale nic se jim nepřihodilo.

Taky nebyl takový provoz, že?
No to vůbec ne. Nebylo to jako teďko, teď ani nepřejdete.

A do školky se také chodilo dřív víc pěšky, dnes je tam všichni vozí autem.
No tehdy chodili úplně všichni pěšky. I pak do té velké školky. No ale tam už bylo hodně zaměstnanců. Tam už se mi to až tak hodně nelíbilo, protože tam bylo jednou tolik pracovníků.

Tam byly čtyři třídy, že?
Jeden rok jsme dokonce přijali 35 dětí na jednu třídu. Ale byla to práce, teda opravdu. Ještě jsem si tehdy vymyslela, že koupíme horský slunce – a ve spolupráci s doktorem Valtou a za jeho kontroly, jsme děti přes zimu opalovali.

A na plavání jste jezdili, nebo to ještě nebyl bazén?
Jezdilo se do Příbrami. Hrozně jsem se o ty děti bála. Plavčice mi vždycky říkaly. „Paní učitelko, jděte pryč.“ A na to mě nikdy nepřemluvily, vždycky jsem tam zůstala.

A na zahradě třeba ty děti měly i hrabičky a pomáhaly?
Hrabičky měly malinký a kolečka. Jezdila jsem pro ty hračky až do Horních Počernic. Nedalo se nic moc sehnat a vybrat. Nakoupit věci do tý velký školky byl horor, to byly tisíce věcí. Ale zvládla jsem to. Ale kdybych si měla teď sama koupit a ušít záclonu, tak mám problém s tím, jak to sama udělat. Ale tenkrát jsme s paní Švehlovou stříhaly záclony pro celou školku do všech oken. No, ale říkám, vždycky jsem měla štěstí, že se zapojovali zaměstnanci i rodiče. Nejlepší kolektiv se podařilo vytvořit v té školce, kde byla pak družina.

A když jste pak odcházela do důchodu, to bylo smutné, asi ne? To se vám moc nechtělo, nebo už ano?
Ale jo, už chtělo.

A ještě jste pak někdy chodila pomáhat, když jim někdo onemocněl?
No hned když jsem odešla, tak jsem začla. Říkala jsem, že se těším domů do důchodu a manžel říkal: „Na co se těšíš? Až budeš chodit s holí s babkama do vrančickejch lesů?“ No, ale ono se mi to opravdu splnilo, s holí jsem chodit začala. Mám problémy s kyčlema. Tuhle nohu mám třikrát operovanou a ještě sdrátovanou kost. A tu druhou mám operovanou jednou. Potřebovala bych jít

znova, ale nemůžou mi to udělat kvůli zdraví teďko, tak s tím holt musím vydržet do smrti, no.

O školce asi vše víme, a ona i škola se různě stěhovala, že? Ta taky byla na té Homoli.
Já jsem chodila do páté třídy do školy na Slivici. Na Homoli jsem pak jako dítě chodila od šesté do deváté třídy. Už tenkrát jsme se báli, aby se tam něco neutrhlo. To už byla opravdu stará, „tvarohová“ budova.

A pamatujete si, že se tady koupalo v Milíně v té nádrži?
Ne. Tam si akorát pamatuju, když jsem byla na té Homoli jako učitelka. Tak v té nádrži se utopil syn Stejskalů a Libor Bolinů. Ale ještě bych vám ráda řekla, jaký mám nejhezčí zážitek ze života – jak se můj táta vrátil z Terezína domů. Můj otec byl totiž členem protifašistické skupiny Oliver v Příbrami.

Během války?
Během války. A oni ho zavřeli společně s dalšími členy té skupiny. Byl zavřenej rok a půl a prošel střídavě 16 nebo 18 kriminálů, to už přesně nevím.

A jak se jmenoval?
Jan Karas. Nedávno jsme přišli na to, že někde píšou, že všechny lidi z té skupiny Oliver popravili. Ale náš tatínek se vrátil. A on se vrátil, protože říkával: „Čekal jsem, až dostanu první ránu, jestli to vydržím.“ A když dostal první ránu, tak už věděl, že nic neřekne. Že svůj podíl zapře a nevyzradí další členy skupiny. Můj táta za účast v té skupině dostal 5 let. Jeho vyšetřovatel řekl, že za ním zůstala tečka. A že ji z něj vymlátí. Domů se vrátil zbědovaný. Podle doktora by tam vydržel tak ještě 14 dní. On původně vážil 85 kg, když se vrátil, tak vážil 48 kg.

Když začal u Slivice konec války, zrovna nám maminka nalila polívku – tu už jsme ale nestihly sníst, protože jsme musely utéct. Maminka řekla: „Holky, pojďte pryč. Kdyby se táta vrátil, já bych nerada, aby se vám poslední den války něco stalo.“ Tak jsme utekly do Lešetic. V Lešeticích jsme nenašly vhodnej sklep, tak jsme došly až do Žežic ke známým a tam jsme přežily poslední noc války. No, když jsme se vrátily na Slivici, tak před naší hospodou stál pán. Zdálky jsme neviděly, kdo to je – a on to byl táta. To byl ten můj nejkrásnější okamžik v životě. I když si nebyl vůbec podobnej, jak byl strašlivě hubenej… to byla kostra potažená kůží.

To vám bylo kolik?
10 mi bylo. A to byl ten nejkrásnější zážitek.

Ještě jsem se chtěla zeptat, vy jste tady v té ulici U Medvídků. Jak jsou ti medvídci, tady na tom vchodě, nevíte proč tam jsou?
Vůbec nevím, vůbec.

On to nevěděl ani Jirka Vostarek, bývalý kronikář, když jsem se ho ptala.
Ne já jsem vůbec nikdy neslyšela, proč tam jsou. Stavitel to tam dal. Ty baráky ještě nebyly obydlený, když to tam přilepil.

A nikde jinde v Milíně to není, než jenom tady, že jo?
Jenom tady no.

Tak je to taková záhada, prostě je to U Medvídků… *)
Jo, když někde řeknete, že ulice „U Medvídků“, tak se tomu někdo usměje.

Rozhovor vedla Dana Reiterová, přepis Kamila Nergerová
Foto z rodinného archivu Jiřiny Ženíškové

*) Výzva pro Milínské: Nevíte, proč jsou na domě medvídci?

ČÁKA, Jan. *Podbrdskem od městečka k městu*. Vyd. 2., upr. Praha: Paseka, 2001. ISBN 80-7185-400-X. Dostupné také z: http://krameriusndk.nkp.cz/search/handle/uuid:8f0f7fb0-27f3-11e2-a433-005056827e52.

MILÍN - 2. část *Pokračování z předchozího čísla Podzim 2024:*

Kdo z vysoce postavených neměl právě k dispozici svůj kočár, musel použít kočáru poštovního. Levná tahle doprava rozhodně nebyla, a tak prostí lidé putovali dál po svých, nebo se o svezení domluvili s formanem či s povozníkem. Pošta byla tenkrát považována za úřad takřka posvátný, a také se do jejích služeb hned tak někdo nedostal. Přečteme si teď drobnou vzpomínku, zaznamenanou v minulém století příbramským učitelem a nadšeným vlastivědným pracovníkem Ladislavem Malým:

V Milíně byl poštmistrem svobodný pán z Henningerů, nájemce milínského dvora, za něhož poštu vedl administrátor Ferdinand Průcha z Příbrami. Ten míval službu ve dne v noci. Nebyla-li mu předem hlášena výměna koní, poslal někdy náhradní pár pro maminku do Příbrami. Tu náhle přijel do Milína březnický hrabě Hanuš z Kolovrat, aby s novým párem pokračoval na Prahu — a koně tu nebyli. Pan administrátor si v rozrušení nevěděl rady a zastřelil se. Marně se snažil hrabě nešťastného člověka zachránit, veškerá pomoc byla zbytečná. Byl pochován na Slivici…

Tato smutná příhoda jen potvrzuje vysoký smysl pro odpovědnost, jaký měli lidé od pošty z minulých dob. Ani drahé poštovní kočáry brzy nestačily zájemcům, a tak se na scéně objevují objemné dostavníky. Od roku 1830 jezdil přes Milín dostavník z Březnice, brzy potom i dostavníky z Písku a z Českých Budějovic. V roce 1845 se ustavily hned dvě společnosti obstarávající dostavníkovou dopravu mezi Pískem a Prahou. Milín, ležící přibližně na půli cesty, byl stanicí, kde se cestující poněkud déle zdrželi, aby se občerstvili. To dodržovaly i další později vzniklé dostavníkové společnosti.

Společenským centrem Milína býval tenkrát hostinec radního Hájka, známý pak i pod dalšími jmény. Bývalo tam při milínském pivu veselo a nadmíru veselí byli prý Milínští v revolučním roce 1848, když se k nim prvně donesla zpráva, že bude konec jejich dávného poddanství ke Karlštejnu. Tedy přesněji k Tereziánskému ústavu šlechtičen, jemuž věnovala karlštejnské panství císařovna Marie Terezie. Veselí bylo na místě, zpráva nelhala. K sousedskému besedování u Hájků se o čtvrtstoletí později nachomýtl dnes už zapomenutý spisovatel Primus Sobotka. Tenkrát se v hostinci přetřásaly příběhy éry dostavníků. Jeden Sobotku zvlášť nadchnul, a tak jej pak zařadil do své knihy Kratochvilné historie měst a míst v zemích koruny svatováclavské:

Unavený a poněkud nacáknutý ponocný (v Milíně) odtroubiv desátou, vylezl si na střechu dostavníku a schrupnul si. Spal asi hodně tvrdě, poněvadž nezpozoroval, že mezi tím vozka zapřáhl a s dostavníkem odjel; ponocný pak procitnuv, jal se troubiti jedenáctou — v Dobříši.

Historka má ještě jiné varianty a doplňky, například o tom, jak rozezlený dobříšský ponocný pak hnal milínského do šatlavy. V podstatě je však

pravdivá, ví se i jméno onoho výtečníka. Ale příběh už je posledním zábleskem slávy dostavníků. V té době se již projektovala železnice z Protivína do Rakovníka, napojující se na trať z Plzně do Prahy, a po jejím otevření v roce 1875 ruch na císařské silnici pozvolna utichl. Až teprve první hřmotící a dýmající automobil byl předzvěstí nového nečekaného oživení.

Silnice, která tak často v minulosti určovala osud městečka, ovlivnila jeho dějiny i ve druhé světové válce. Jistěže si za nacistické nadvlády mnohde užili své, ale žádné z podbrdských měst nepoznalo ničivou válečnou vřavu takovou měrou jako Milín.

Byla neděle 29. dubna 1945, nádherný slunečný den. V městečku bylo živo. Od kostela až po dolní okraj obce zvaný Kojetín zaplňovaly vozovku selské vozy tažené koňmi a hovězím dobytkem. Zastavil se tu proud německého civilního obyvatelstva, které prchalo před bitevní linií ve Slezsku a Lužici. Většinou ženy a děti, muži jen starší generace. Oficiální označení „národní hosté" bylo vyslovováno s trpkou ironií. Proto, že tito nezvaní hosté nám ujídali z hubeného válečného krajíce a hlavně — byli z rodu nenáviděných okupantů. Citlivý člověk však nemohl nevidět prosté lidi, nešťastné a unavené.

Zastavení uprchlíků se Milínu stalo osudným. K polednímu se na čistém nebi objevili angloameričtí hloubkoví letci a aniž by se snažili rozpoznat, co je to pod nimi za kolonu, začali chrlit kulometné salvy a shazovat bomby. Útok netrval dlouho, ale jeho výsledek byl úděsný. Milínská kronika uvádí:

Byli zraněni dva milínští občané, zabito čtrnáct Němců, nespočet těžce zraněných, zabito 80 ks hovězího dobytka a koní, mnoho jich zůstalo zraněno. Bylo zapáleno 7 budov, 6 domů zbořeno bombami, u všech domů rozbita okna a sházeny tašky ze střech. V silnicích zůstaly krátery vyryté do hloubky až 5 m a široké 4-5 metrů. Kostel milínský dostal přímý zásah a ze dvou třetin, včetně kostelní věže, zničen.

Ale ještě nebyl konec válečného běsnění a zdaleka ne pro Milín. I když už celá Evropa oslavovala mír stvrzený oficiální kapitulací Německa, v okolí Milína ještě hřměly výstřely. Byla to právě historická Slivice, která se stala dopoledne 11. května 1945 místem střetu partyzánské skupiny s nacisty. A ještě v závěru tohoto dne tu hřmělo sovětské dělostřelectvo a nocí probleskovaly ohnivé jazyky proslulých kaťuší. To byl závěr Pražské operace Sovětské armády, která definitivně rozdrtila nacistická vojska na našem území.

Poslední bitvu připomíná monumentální Památník Vítězství na náhorní plošině nad Milínem. Drobná symbolická památka je také na Slivici. Do zdiva kostela je zasazena dělostřelecká nábojnice s datem 11. 5. 1945 — snad z opravdu posledního výstřelu druhé světové války v Evropě.*)

**) Poznámka: Podle archivního pátrání nešlo o nábojnici z posledního výstřelu. Jde čistě o symboliku.*

Významná výročí v r. 2025

Jak je uvedeno v textu výše, budeme si v r. 2025 připomínat mj. dvě významná výročí: 150 let železnice z Protivína do Rakovníka (s nádražím v Milíně) a 80 let od posledních bojů 2. světové války ve střední Evropě.

Rtišovice - kaštanová alej

Bohužel se nám nepodařilo nalézt konkrétní informace o staré kaštanové aleji v obci Rtišovice (dříve Ertišovice), která je součástí obce Milín. Historické záznamy o Rtišovicích se zaměřují především na místní zámek a jeho historii. Výzva pro obyvatele osady Rtišovice: Pokud někdo ví o aleji nějaké bližší informace, sdělte nám je prosím do knihovny.

Dana Reiterová

49.6185806N, 14.0648361E

Foto: Miroslav Kunt

Mimořádná příloha Milínského zpravodaje vychází 4x ročně (jaro, léto, podzim, zima). Jde o periodický tisk územního samosprávného celku pro obec Milín (včetně osad). V tištěné podobě zdarma pouze v knihovně. Elektronicky zveřejňováno na www.milin.cz - v menu Život v obci.

Sazba a grafická úprava: D. Reiterová, **tisk:** Mgr. J. Pižl
Korektura textu: Mgr. V. Trantina, D. Reiterová, K. Nergerová
Foto na titulní straně: J. Fuka a D. Reiterová
Vydává Obec Milín (IČ: 00242730), 11. května 27, 262 31 Milín
a Knihovna Dr. E. Bořického Milín - sídlo redakce.
Tel. 318 691 414, 737 076 639, E-mail: knihovnamilin@volny.cz
Vydávání schváleno pod číslem: MK ČR E11721